

РОЗВИТОК БАНКОССІЮРАНСУ В УКРАЇНІ

© Смірнова Т.О., 2018

Із розвитком інновацій та нових тенденцій економіки України конкуренція між банківськими установами стала ще більш безшадна. Саме тому банки вирішили співпрацювати зі страховими компаніями, щоб мати велику перевагу над своїми конкурентами, розширивши свій асортимент послуг. Підсумком взаємодії й поєднання банківських та страхових секторів стало створення нового виду фінансового інституту, який має назву «bancassurance». Під цією назвою розуміють банк (банківсько-страхова група), який надає також надає певні страхові послуги.

В ХХІ столітті ступінь вивчення розвитку банкоосіюренсу в Україні є недостатній. Серед вітчизняних науковців, які проявили інтерес досліджувати всі можливі процеси, пов'язані із банкострахуванням були Н.Ткаченко, К.Турбіна, М.Мних, Ю.Уманців, В.Фурман, а серед закордонних вчених були такі як, М. Адамчук, А. Бертолотті, Т. Гринева, Ю.Клейн. Здебільшого вони досліджували концепцію bancassurance в країнах Західної Європи, яка була орієнтована в першу чергу у сфері life-страхування [1].

В Україні має велике значення і страховий ринок, і банківський ринок, в умовах постійної конкуренції, один зі шляхів займати й далі на ринках лідерство, є співпраця та представлення нових спільних послуг. Bancassurance - форма ефективної інтеграції банківського та страхового ринків в умовах інновацій і тенденцій в Україні й такий фінансовий супермаркет в українській економіці.

Bancassurance (банківське страхування) — набір фінансових послуг, які можуть задовольнити як банківські, так і страхові потреби клієнта одночасно. Канал bancassurance перетворює банк, у свого роду, фінансовий супермаркет, в якому клієнти можуть отримати широкий спектр кредитно-інвестиційних і страхових послуг в одному місці з мінімальними витратами часу [2].

У країнах, де набула поширення концепція «bancassurance», існують заборони чи певні обмеження на виробництво та реалізацію страхових послуг банком та банківських продуктів через страхові компанії. Пряме виробництво страхових послуг банками є забороненим у більшості держав [3, с. 188]. В Україні згідно із Законом “Про банки і банківську діяльність” банки можуть створювати об'єднання таких типів: банківська корпорація, банківська холдингова група та фінансова холдингова група. Саме остання форма банківського об'єднання дає банкам можливість зливатися з іншими фінансовими установами: “фінансова холдингова група має складатися переважно або виключно з установ, що надають фінансові послуги, причому серед них має бути щонайменше один банк, і материнська компанія має бути фінансовою установою” [4, ст.12].

Теперішній страховий ринок функціонує в складних умовах, тобто: робота страхових груп (компаній) залежить від ефективного управління активами, мінімізації витрат і продуктивного діалогу зі страхувальником. Нині українські страховики продовжують боротись з низькою культурою на страховому ринку, зокрема у сфері банкострахування. Вперше в Україні (листопад 2005) bancassurance запровадив Райффайзенбанк України спільно із страховою компанією “Інго-Україна”. Пізніше до програми приєдналися страхові компанії “ПЗУ-Україна” та “Американська компанія страхування життя” (“АІГ життя”) [5, с.122].

Банки при співпраці зі страховиками створюють нові спільні програми, продукти. Це дозволяє їм мати конкуренту перевагу на ринку фінансових послуг нашої держави.

В Україні стрімкого розвитку набули продукти, характерні для співпраці між банківськими установами і страховиками у сфері обов'язкового і умовно-обов'язкового страхування. Специфіка розвитку bancassurance в Україні викликана непоширеністю страхування, недосконалістю законодавства, недовірою клієнтів до страхових компаній, непрозорістю страхових послуг, а також неконкурентними діями з боку банків і страхових компаній.[6].

Наприклад, союзниками Platinum Bank в сфері страхування є такі страхові компанії, як «MetLife», « Арсенал Страхування», «Альфа Страхування» та інші. Колективно з ними банк гарантує захист сімейного бюджету в складних і несподіваних обставинах.

Доцільно зазначити, що однією з основних проблем запровадження та розвитку bancassurance є правове забезпечення, яке регулює співпрацю банківських установ і страхових компаній, зокрема у сфері банківського страхування. Нині bancassurance регулюється різними законами, та українське законодавство не передбачає ймовірності злиття банківського і страхового капіталів. Також на українському ринку банківського страхування періодично з'являються спільні продукти.

На сьогодні українські банківські установи активно співпрацюють зі страховими компаніями. За словами експертів страхові компанії забезпечують 51% сукупних активів банків, взявши на себе страхові зобов'язання з майнових інтересів банківської системи на суму, що перевищує 450 млрд грн. Серед прийнятих зобов'язань переважає іпотека, споживче та автокредитування, а також банківські ризики [7, с. 242].

Відповідно, на сучасному етапі bancassurance в Україні розвивається повільно. На нашу думку, це пов'язано з групою таких факторів: нестабільна ситуація в Україні, недовіра людей до банків, зниження купівельної спроможності населення, знецінення гривні, не достатня законодавча база. Та є і позитивні приклади розвитку в сучасності : банки які вже співпрацюють зі страховими компаніями - пропонують спільні продукти/послуги, мають прекрасну репутацію й надійність; в підсумку, за 2017 рік приріст страхових премій, завдяки банківського страхування, зріс 17 %.

Bancassurance – це певна форма надання страхових послуг не лише страховими компаніями, а й комерційними банками [1].

У сучасному світі при реалізації банківського страхування використовують такі моделі, як: спільне підприємство, банк створює свою страхову компанію, дистриб'юторська угода чи стратегічний альянс. Якщо банк планує працювати із страховою компанією, то вона має пройти етапи відбору, які діють у банківській установі.

Як у світі так і в Україні рейтингування певної банківської установи чи страхової компанії відіграє велику роль в майбутньому. Рейтинг впливає на: імідж та репутації певного фінансового інституту; довіри споживачів; рівень прибутковості й платоспроможності; чисельність клієнтської бази; вихід на нові ринки і тому подібне. Таким чином, банкоосюренс дає можливість бути банку ефективною організацією, яка може одночасно задовольняти різні потреби одного клієнта, за допомогою надання великого діапазону фінансових послуг в Україні.

1. Селецька Т.О, Смірнова Т.О. *Партнерство банківських установ та страхових компаній в Україні та в європейських країнах* [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.economics.in>.
2. Аванесова Н.Е. *Bancassurance як форма співпраці страхових компаній та банківських установ* // Вісник НТУ "ХПИ": Вип. 34. — Київ: КПІ, 2012. — 468 с.
3. Кремень В. М. *Розвиток bancassurance: досвід європейських країн та України* [текст] / В. М. Кремень // Вісник Запорізького національного університету. - 2011. - № 3(11). - С. 184-194.
4. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 07.12.2000 № 2121- III // Урядовий кур'єр. — 2001. — № 8.
5. Луців Б., Прутула О. *Bancassurance – як форма ефективної співпраці банків і страхових компаній*.// Світ фінансів.- 2008.- № 2.- с. 119-123.
6. Макаренко Ю. П., Покотило К. В. *Теоретичні аспекти взаємодії банків та страхових компаній* [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.economy.in.ua>.
7. Макаренко Ю. П., Покотило К. В. *Теоретичні аспекти взаємодії банків та страхових компаній* [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.economy.in.ua>.
9. Прут М. О. *Форми співпраці банків та страхових компаній у рамках концепції BANCASSURANCE* [текст] / М. О. Прут // *Теоретичні та прикладні питання економіки. Збірник наукових праць Випуск 20.* – К.: 2011. – С. 241-245.